

Entrevista a JAUME ROURES

President de Mediapro

Íngrid Guardiola
Maig 2008

"El millor seria fer deu pel·lícules bones i concentrar els esforços perquè funcionin aquí i fora d'aquí; no fer-ne 71 i dir 'que bons que som'"

Jaume Roures (Barcelona, 1950) és el president de Mediapro, un grup d'empreses de comunicació que es dedica a la producció de continguts de televisió i cinema, a la infraestructura de producció ("els ferros", diu ell), a la gestió dels drets i a tot tipus d'activitats vinculades a l'audiovisual, des de l'enginyeria fins a la televisió local. Juntament amb Globomedia, van constituir el grup Imagina, que lidera el canal de televisió espanyol La Sexta, i els darrers temps s'ha embarcat en el llançament d'un diari també d'abast espanyol, Público.

Roures destaca que el principal problema del sector és la dispersió, i considera que Mediapro pot salvar les crisis del sector perquè no està especialitzada en res concret, sinó que controla totes les fases de producció, la qual cosa la fa forta perquè no depèn tant de la situació del mercat.

- ***Quines són les activitats principals de Mediapro?***

Les activitats principals de Mediapro les podríem dividir en tres blocs. El primer bloc és la producció de continguts; hi ha un altre gran bloc, que són els ferros; hi ha un tercer bloc, que és la gestió dels drets, esportius fonamentalment, i hi hauria un quart bloc que anomenem el "ventall", que engloba tot tipus d'activitats múltiples vinculades a l'audiovisual, des de l'enginyeria, les llicències de televisió locals, una barreja de coses que no són assignables als altres tres blocs, que són els habituals. .

- ***Quines són les principals aportacions de l'empresa al sector?***

Crec que el sector té un problema important, que és la seva dispersió, i crec que nosaltres hem sabut combinar, des del començament, una idea que anava contra la dispersió. Nosaltres no estem especialitzats en res concret, sinó que estem especialitzats en totes les fases de la producció. Normalment les productores o bé produeixen continguts o gestionen drets o produeixen elements de producció material. Nosaltres ho combinem tot, i això ens dona molta força. Crec que seria bo que n'hi haguessin més com nosaltres.

- ***Així, aquesta seria la debilitat del sector?***

La debilitat autèntica seria la dispersió i el poc volum. Quan vas sumant elements, això et permet tenir més dimensió i no dependre tant de la situació del mercat. Si tu només fas sèries de ficció, depens del fet que al senyor de la cadena li agradi; en segon lloc, que et doni els elements adients per produir-la; en tercer lloc, que la col·loqui bé, i en quart lloc, que l'audiència respongui. Són condicionants que limiten les teves possibilitats. Nosaltres fem això, però si no surt bé tenim altres portes que funcionen, la qual cosa ens dona una fortalesa suficient, i per això justament ho hem fet.

- *Si només ets competitiu en un sector i aquest sector cau és un error mortal...*

Ara la gent se n'oblida, però fa cinc o sis anys hi va haver aquí una crisi que va portar a la fusió de Via Digital amb Canal Satelite Digital; va desaparèixer Quiero TV; Antena 3 es va haver de vendre. Hi va haver la crisi contínua a escala europea: també va caure l'imperi de Canal Plus –Canal Plus com a tal va desaparèixer i només va sobreviure a França–, i a Anglaterra va haver-hi el mateix problema. I nosaltres vam resistir bé aquesta crisi perquè no teníem el mateix problema. També nosaltres treballem molt a l'estranger. Crec que l'aportació és no dependre de dos o tres clients, sinó tenir moltes més possibilitats.

- *Quins projectes prepara? Quines són les noves línies que li interessa desenvolupar?*

Que tots els projectes que tenim funcionin i consolidar-se, o avançar en la creació d'un grup multimèdia. Aquest seria el desenvolupament lògic, tenint ja el canal de televisió i ara que ja tenim algunes llicències de ràdio. Hi ha molts concursos de ràdio i ens hi presentem, tot i que, evidentment, la nostra prioritat ara és desenvolupar bé la cadena.

- *Quins són els principals problemes amb els quals s'ha hagut d'enfrontar a l'hora de desenvolupar els projectes?*

A nivell de programes estem molt ben situats. Diria que tenim tots els programes que funcionen millor a totes les televisions. Fa un any i mig, quan se'ns va donar la llicència de La Sexta, corria el rumor que deixaríem de treballar per a les cadenes, i de fet mai no havíem treballat tant per a les cadenes i mai no havien funcionat tants programes: tots els que fem funcionen. La setmana passada [nota de la redacció: juliol del 2007] vam fer una suma i, a Espanya, en una setmana veuen més de 45 milions de persones programes que produïm nosaltres, sèries de ficció o informatius. Aquesta és una tasca que hem de desenvolupar perquè tenim més demanda de la que som capaços de generar. Però, de fet, tot són programes ben assentats.

- *Això seria la prova de l'estat de salut de l'empresa; però van tenir cap problema a l'hora d'adquirir la llicència de La Sexta, o els drets esportius en el seu moment?*

La llicència de La Sexta era un concurs, i crec que molts es van equivocar no presentant-s'hi. En aquell moment no érem els pitjors, però érem dels més febles. Pel que fa als drets de futbol, ja quan estàvem a TV3 vam fer els primers contractes de futbol per a les autonòmiques, i l'únic que hem fet és anar aplicant el que vam aprendre llavors. Fa anys que som propietaris dels drets i que els gestionem, fa anys que negociem en el sector de l'audiovisual. Per dir-ho així, sempre hem estat en el rovell de l'ou. .

- *Passem a avaluar el sector. Com definiria la situació actual de l'audiovisual català?*

Té a veure amb el que dèiem abans, té a veure amb la dispersió. Crec que els processos de concentració són necessaris. Concentració no vol dir que tothom acabi en el mateix lloc, ni que només sobrevisquin dues o tres productores, sinó que, per exemple, aquest edifici d'Imagina forma part d'aquest procés de concentració: som 13 productores, i compartim elements i generem sinergies entre nosaltres. És a dir, hi ha moltes fórmules de concentració, aquí i a fora. Falta molta formació a molts nivells. L'audiovisual és prou important com perquè a l'escola formés part del programa escolar. Com el tema d'Internet, són coses que formen part de la vida quotidiana i no es pot deixar de banda perquè tot circula i circularà al voltant d'això. L'audiovisual aquí és una cosa molt dispersa, hi ha acadèmies múltiples i després tothom se'n va a la Universitat a fer comunicació audiovisual; però el procés previ no existeix, i això és un *handicap* molt important.

- **I on acaba la concentració i on comença el monopoli?**

Jo no he dit que tothom acabés en dues o tres empreses, sinó que es busquessin elements de concentració. Això [Imagina] n'és un, el 22@ n'és un altre, el Parc Audiovisual de Terrassa n'és un altre, la Ciudad de la Imagen de Madrid un altre. És enfortir la xarxa i generar sinergies o els processos necessaris. El que passa és que l'administració també està dispersa: l'audiovisual és un sector estratègic de l'economia, això em sembla indiscutible; però si mires l'administració, no hi ha cap responsabilitat sobre l'audiovisual ni a cultura ni a indústria ni a economia; a Presidència, perquè l'administració es preocupa dels mitjans públics fonamentalment i aquests estan a Presidència. Penso que hauria d'haver-hi un secretariat o un comissionat audiovisual que tingués una visió global del tema. Cultura es preocupa pel fet que hi hagi bons continguts, indústria del que sigui, i no hi ha ningú que tingui una visió global i que actuï sobre els departaments. Nosaltres som pioners a desenvolupar l'alta definició aquí, però no tenim interlocutors a l'administració per al tema. Algun departament ha d'haver-hi que tingui una visió global.

De fet, això passa aquí i passa a Madrid; no és una excusa, té a veure amb el fet que tothom reconeix que és un sector estratègic i ningú no se'n preocupa. Sempre poso d'exemple la Llei de l'audiovisual: hi ha dos folis que parlen del de sempre, que és molt important, i hi ha onze folis que parlen de sancions. Aquesta descompensació demostra això. La gent es dedica més a la biotecnologia i a l'aeronàutica, que em sembla meravellós; però es preocupen poc de les possibilitats de l'audiovisual. L'audiovisual és tan fort que, de la mateixa manera que països com Finlàndia fa anys que es desenvolupen al voltant de la telefonia mòbil, nosaltres ho haguéssim pogut fer de fa anys al voltant dels molts elements que tenen a veure amb l'audiovisual, no només pel que fa a continguts, sinó també a tecnologia d'avantguarda. Aquí cadascú fa la guerra per la seva banda, i l'administració no s'ha preocupat de crear "clústers" que treballin en aquesta direcció. Ara n'hem aconseguit un, fa tres mesos, el projecte anomenat i3Media, que és un programa d'ajudes de Madrid, i un altre per desenvolupar tecnologies de l'audiovisual.

- ***Com definiria la situació actual del cinema?***

Parlar de la necessitat del cinema català tothom ho fa; però, què és el cinema català? Això ja és difícil de definir. I, després, quin és el cinema que volem fer? El sistema d'ajuts és molt pervers, i el que afavoreix és que es facin molt petites produccions que es moren en si mateixes; això també passa a Madrid. L'any passat a Catalunya es van fer 70 pel·lícules; tothom estava molt content. Però crec que és una bestiesa, perquè no tenim mercat per absorbir tot això. El millor seria fer-ne deu de bones i concentrar els esforços perquè funcionin aquí i fora d'aquí; i no fer-ne 71 i dir "que bons que

som". A Anglaterra se'n fan 83, i a França 150; però allà el mercat de cinema nacional està al 45%; mentre que nosaltres el tenim al 16%. És prima tota aquesta dispersió, que no és bona ni pel contingut en si mateix ni culturalment. Si la gent no et veu no estàs enviant cap missatge, no estàs alimentant cap imaginari, no estàs reproduint res; aquí no hi ha cultura. Pots fer un tiratge de 50.000 llibres, en vens deu i la resta te'ls guardes. Oi que a ningú no se li acudiria això? Doncs, per què sí amb el cinema?

- *És com si l'administració mateixa volgués justificar el seu propi sistema d'ajuts i subvencions...*

No, perquè el sistema d'ajuts no ha canviat mai; no té en compte ni els processos de digitalització. Per exemple, la Llei espanyola del cinema. És una llei que si li posesis data de fa deu anys et semblaria bé; l'únic que fa és mantenir el que hi havia. No parla de la digitalització ni de les cinquanta mil coses amb les quals ja estem treballant. L'únic que fa és mantenir el que ja hi havia. S'ha fet d'una manera maldestra i tothom s'ha empipat. Però la veritat és que s'ha fet per respondre a la pressió d'un *lobby* de Madrid; però això no respon ni a unes necessitats culturals ni al desenvolupament del sector ni a la indústria.

- *Les lleis audiovisuals sempre estan en cartera...*

A Madrid s'han obsessionat amb la idea que s'ha de fer en aquesta legislatura, però per deixar-la igual no calia; se n'ha de parlar. Per exemple, s'han de digitalitzar els cinemes; això és un procés irreversible. La llei alguna cosa hauria de dir-hi. L'alta definició no és només un avenç tecnològic, sinó que et permet mantenir l'arxiu eternament. Aquestes tecnologies són econòmiques i socialitzen el cinema; faran que molta gent pugui fer coses que abans no es podien fer pels costos. S'hauria de veure com s'integra. És molt complex arribar a una conclusió unànime sobre com volem fer cinema. Per exemple, el fet que no es donin ajudes si es roda en anglès. Nosaltres fem una pel·lícula en anglès, o portem el Woody Allen. Això en queda exclòs, perquè no és important per a la cultura i la nostra indústria que vingui a rodar gent d'aquesta aquí, que ho farà en anglès, i passa amb gent com Isabel Coixet, que sempre ha fet pel·lícules en anglès. Què passa, que no responen a la nostra cultura les pel·lícules de la Coixet?

- *Quines són les debilitats del sector a Catalunya?*

Manca de concentració, la dispersió, la formació, la recerca i el desenvolupament. Té a veure amb allò dels "clústers". Quan hi havia sobre la taula el tema de la TDT, aquí hi havia cinc o sis empreses amb molta experiència en aquest sector. L'administració hauria pogut prendre una iniciativa per crear associacions amb aquestes empreses, que ens haguessin ajudat a tenir un paper a Europa: Mier amb el software digital, Abertis amb l'experiència de Retevisión, les fàbriques d'electrònica mundial que tenim en aquest edifici –l'única gent que està fent PVR (videoenregistradors personals–. Ajuntant-t'ho tot, fent recerca i fent una caixa única amb la TDT, el PVR, la televisió de pagament i, fins i tot, l'alta definició, ens haguéssim pogut desenvolupar com a país al voltant d'això. El procés es va engegar, però ningú no se'n va preocupar perquè venien eleccions i el tema es va morir sol. Són coses que has d'agafar en un període de temps molt determinat, i si no ho fas has perdut tots els trens.

- *Quines solucions podrien tenir els problemes assenyalats?*

D'entrada, que l'administració centralitzés qui té les responsabilitats sobre el sector i que el sector fes el mateix. Que les normes de l'administració no afavorissin la dispersió, sinó la indústria, perquè no hi ha cultura si no hi ha indústria. I que el sector fos conseqüent amb això. Concentrar no vol dir que anem cap a un monopoli, sinó que les coses que es fan tinguin un sentit i un recorregut.

- ***Concreti l'opinió sobre els sistemes de subvencions a l'audiovisual?***

Respecte a la llei, no discutim una qüestió de diners, sinó que hi ha moltíssimes coses que s'estan fent, fonamentalment a França, que està aquí al costat, que no costen diners, però que no s'apliquen. Per exemple, les *tv-movies*: el 5% és tan important com el fet que a la televisió pública hi hauria d'haver una pantalla fixa per a les *tv-movies*. Això fomentaria la indústria, la formació de professionals. De fet, la meitat de les 150 pel·lícules que es fan a Espanya són *tv-movies* camuflades, fetes amb poc pressupost. Tot això arreglaria part del sector, permetria concentrar sobre el cinema de veritat més recursos, no apujant-los, sinó distribuïnt-los d'una altra manera. I això no costa res, només cal que estigui inclòs en la llei.

- ***Això no ofegaria les petites productores?***

No, això permetria a les petites productores de participar en aquestes *tv-movies*. Els actors, els tècnics..., tindrien feina seguida. Això són 39 hores a les autonòmiques i 39 hores a Televisió Espanyola: són 78 *tv-movies* a l'any. I això no costa diners; però ningú no ho fa. I quan ho plantejes et trobes amb el "ah, estaria bé". TV3 va prendre la iniciativa fa uns anys, però TV3 no pot donar els recursos necessaris per a una *tv-movie* d'un milió d'euros. Llavors els productors perden mesos i mesos aconseguint que entri Canal Sur o altres autonòmiques en la producció.

L'altra cosa seria més fàcil. A França, els cap de setmana no fan cinema perquè la gent vagi al cinema. Això tampoc no costa diners. Però no hi ha ningú que s'hi posi.

I la promoció és fonamental. A França, per exemple, una pel·lícula d'una *major* no pot anunciar les seves pel·lícules a les cadenes de televisió, la qual cosa és significatiu de l'equiparació que donen al seu cinema i al nord-americà. Aquí, quin va ser l'avantatge d'*Alatriste*? No que Tele 5 hi posés els diners per produir-la, sinó que la promocionava tot el dia en la cadena a través de cortinetes o el que fos. I el mateix va passar amb *Els Borgia* i Antena 3. La promoció no existeix en el nostre cinema. Jo em vaig enfadar molt amb TV3 perquè vaig sentir a parlar de *La vida secreta de las palabras* perquè en Tim Robbins va anar a la preestrena de *King Kong*, però no ho vaig saber perquè parlés de la pel·lícula en qüestió; sinó perquè arran de fer-se la foto es va dir que era l'actor de la pel·lícula de la Coixet. El *Cinema 3* parla del cinema americà.

Si vas sumant tot això que no costa diners, tindríem una producció audiovisual a un nivell molt diferent. Es concentra la polèmica en els ajuts; però no és això. Jo no demanaria diners, sinó que tot això es tirés endavant. Ara estem en una situació en què tothom està cabrejat, i de què serveix?

- ***En el cas de Salvador la recompensa, més que la promoció, han estat tots els premis que ha rebut...***

Sí, però la promoció ens la vam fer nosaltres; no ens la va fer ningú. Però més enllà que sigui un producte nostre, el que valoro és l'esforç per fer aquest tipus de cinema. Hi ha indústria, qualitat

cinematogràfica, un bon càsting. No sempre tindrem la sort que trobem un actor alemany més que conegut i que la seva mare sigui catalana i, malgrat que ell no parli català, sigui capaç d'adaptar-se en tant poc de temps. Perquè el tema de la llengua també limita el càsting. I ja hi som un altre cop amb el tema de la llengua: per què no pot ser catalana una pel·lícula amb actors de prestigi mundial? Per què no es fomenta aquest tipus de cinema? Crec que és tan important el tema de la llengua com el que puguis explicar grans històries d'aquí i al món i que les entenguin; però perquè el món t'entengui has de posar un càsting cridaner. La gent no va al cinema perquè la culturitzin, sinó a veure els seus actors i les seves actrius preferides, i alguna cosa que tingui qualitat.

- *Sembla que aquí s'identifiqui cultura només amb llengua.*

Ha estat així durant molts anys; però hem estat víctimes de nosaltres mateixos. La llei t'exclou: ara, amb la llei espanyola del cinema i, quan es faci, amb la llei catalana. No només no et sents motivat, sinó que et sents marginat. Per què he de fer grans esforços si l'únic que fan és deixar-me fora? .

- *Com són les relacions que s'estableixen entre producció, distribució i comercialització, o entre producció i cadenes de televisió?*

Té a veure amb el que he dit. Si parlem de Catalunya, crec que l'administració hauria d'assegurar l'existència d'una xarxa d'exhibició de cinema en català, perquè ara els ajuts són perquè algunes *majors* doblin una pel·lícula i te la posin en una sala al migdia on no hi va ningú. Aquest no és el tema. De la mateixa manera que han fet una televisió i una ràdio públiques de qualitat, haurien de tenir una xarxa d'exhibició de cinema en català que permetés que també els caps de setmana la gent pogués accedir-hi.

També té a veure amb la digitalització. Llavors seria més fàcil tot. Com que no pots posar contra les cordes els exhibidors, s'hauria d'assegurar la xarxa. La distribució, com que està a mans de les *majors* i la llei no hi posa cap remei... Els exhibidors d'aquí paguen el percentatge de lloguers de pel·lícules més alt d'Europa –en canvi, a França, estan en un 30-40%–. Per què no es limita? I també hi ha la qüestió dels paquets.

A França en 15 anys han aconseguit una quota de cinema nacional del 45%, i ingressen més diners amb el que venen a fora que amb el que els dona aquest 45%, que ja és importantíssim. Si una cosa s'està fent bé aquí al costat, per què no ho podem aplicar aquí? Fan gairebé 300 *tv-movies* a l'any. Si fas funcionar la indústria, aconsegueixes que ella mateixa es desenvolupi i que la seva pròpia llengua i les seves històries donin la volta al món. Nosaltres només fem pel·lícules de festival. No entenc aquest concepte: un no pot fer una pel·lícula per a les mil persones que van a un festival; això no és el mercat cultural. No es tracta d'estar a Cannes a la quinzena de realitzadors i que els crítics escriguin bé o malament sobre tu en una publicació especialitzada. No estem venent ni Catalunya ni Espanya ni una cultura ni una llengua. S'ha creat un mite al voltant que això és cultural; però no és veritat. Aquest no és el procés per desenvolupar-se.

Tinc pendent de contestar un article que va sortir fa poc en aquesta direcció: "Madrid ha creat la seva indústria cinematogràfica amb la seva ficció i Catalunya s'ha especialitzat en documentals i cinema d'autor. I després qui vol fer cinema comercial aquí, com *Salvador*, no funciona a fora", quan *Salvador* ha anat a 28 festivals, n'ha guanyat mitja dotzena i s'ha vist a 14 països. Una pel·lícula no es pot mesurar per la quantitat de gent que s'aixeca de la butaca durant el seu transcurs. Tothom té

dret a fer el que cregui; però això no pot ser l'eix de com ens hem de desenvolupar ni culturalment ni industrialment. Recordo quan vaig anar a la trobada de crítics que se celebra des de fa tres anys al Col·legi de Periodistes. El nivell era "pregunta típica de crític anglès", en aquest cas a Marc Recha: "La pel·lícula es diu *Dies d'agost*, però la llum és més aviat de setembre". I en Marc va contestar: "Doncs es va rodar el juliol". Sobre aquest fet van estar tres quarts d'hora. A mi no m'interessa per res aquesta polèmica. Això no és el cinema, i és el que s'està alimentant. És el que volia replicar a l'article del suplement *Culturas* de *La Vanguardia*. A mi, el que em molesta és que s'enganyi la gent. Que un senyor digui que no li agrada *Salvador* i que li agrada *Honor de cavalleria* em sembla molt bé; però si es diu que el cinema que s'ha de fer i que es ven a fora és aquest tipus de cinema que va a deu festivals, si es diu que molta gent va a veure *Salvador* però que són "els del xandall" de Terrassa que van als multicines i no parles de la seva repercussió en festivals, estàs enganyant. No es pot teoritzar amagant què és la realitat ni falsificant els fets.

- *Es pot parlar d'una indústria cinematogràfica catalana? Què la caracteritzaria?*

El cinema català és el que es produeix des d'aquí. Per ajudar a la projecció, no només cal reforçar el doblatge, sinó el que deia abans sobre assegurar-se una xarxa d'exhibició en català a totes hores. Tot és complementari, l'equivocació és voler excloure. Si es volen reservar uns ajuts importants a pel·lícules que estiguin fetes en català, hem de fer aquest mateix tipus de pel·lícules, pel·lícules on hi hagi un pressupost, perquè això et garanteix crear un bon guió, perquè hi ha hagut temps de crear-lo, perquè està ben documentat, i perquè hi ha tots els mitjans tècnics i de rodatge necessaris perquè sigui una bona pel·lícula. Tindràs el problema del càsting, perquè sembla que sempre són els mateixos autors fent coses diferents, i això no ajuda. I aquí tenim el problema de la llengua en el càsting, i és importantíssim.

- *Quin paper creu que fa el cinema en el desenvolupament de la indústria audiovisual catalana?*

No vull parlar d'allò que la televisió es consumeix més ràpid que el cinema. Hi ha una part d'això, però no només. El cinema et permet difondre una cultura i vendre un imaginari que la televisió fa a altres nivells. Per tant, el cinema és un instrument molt necessari, culturalment i industrialment parlant.

- *Quin creu que és el paper de Mediapro?*

Quin és el nostre paper? No ho sé, perquè som bastant empírics. Mai no ens hem marcat molts objectius, anem fent. Hem treballat amb pel·lícules al llarg d'aquests sis anys, alhora que amb documentals. Crec que el documental de vegades és necessari, des d'un punt de vista industrial, té una finestra pròpia, perquè hi ha coses que només es poden explicar des del documental i no des de la ficció. El problema és que el documental no es pot convertir en el tòtem de la producció cinematogràfica, i de vegades estirem tant els documentals perquè tinguin una durada cinematogràfica, que els espatllem. Crec que passa en general.

- *Ara que parlava de les diferents maneres de consumir televisió o cinema, com creu que afecten a la indústria els nous hàbits de consum que passen per les descàrregues d'Internet?*

La pirateria és un problema que han de resoldre les autoritats i que, si hi hagués la digitalització, no seria tan fàcil. Anava a dir una bestiesa, que els joves s'equivoquen; però no és això. El que volia dir és que no és el mateix consumir cinema a través de la petita pantalla que anar a les sales; aquest serà un format que existirà sempre. Nosaltres hem de ser capaços de fer la pel·lícula suficientment atractiva perquè la gent continuï venint al cine... Vaig anar a veure la pel·lícula *300*, una pel·lícula ideal per als joves. Nosaltres, per què no podem vendre el nostre imaginari per fer un producte com aquest? No ens ho plantejem, i a molta gent li semblarà un crim; però quin crim hi ha a voler arribar a més gent amb el que explico, perquè se sent atreta pel que visualment mostro?

Internet no és un enemic de res, és un complement. Nosaltres hem de saber com posar cada cosa en una finestra determinada. El que sí que depèn de nosaltres és saber adaptar-nos al "visionari" dels joves, que al final són els que van al cinema. Hem de saber què els agrada veure i com volen veure-ho. Això no vol dir que anem a fer *Regreso al futuro* o qualsevol pel·lícula d'efectes especials. Però hem de saber treballar amb altres textures, altres iconografies que no es practiquen perquè es consideren un pecat. Amb *Salvador* intentàvem això, una nova textura amb l'acció, una acció que tingui una mica de qualitat. Això vol dir que hi has de posar temps, diners, esforços.

- *Quines possibilitats de comercialització tenen les pel·lícules en català i quines podrien tenir?*

Tornem al mateix, si es fes cinema amb pressupostos decents tindriem les mateixes possibilitats que les altres indústries cinematogràfiques; a poc a poc, perquè som uns complets desconeguts. Si l'Almodóvar és vist a tot el món, no sé per què nosaltres no podem vendre continguts de la mateixa manera; perquè l'Almodóvar també ven continguts, ven cultura espanyola.

- *Què prioritzen en els projectes nous que els arriben, o per arribar a elaborar un projecte?*

Nosaltres tenim una línia força clara sobre els continguts que ens agrada fer. Crec que hi ha una coherència total entre *La espalda del mundo*, *Los lunes al sol*, *La vida secreta de las palabras* i *Salvador*. I continuarem en aquesta línia. I crec que hem de fer un esforç, i nosaltres el fem, a aprendre de gent com l'Oliver Stone, Jean-Jacques Annaud o Woody Allen. Hem de ser capaços de treballar amb aquesta gent per saber com es fan les coses, més enllà que és el cinema que ens agrada. Són escoles molt diferents: l'Oliver és el pitjor Hollywood; Jean-Jacques Annaud és un grandíssim cineasta i més gran professional, algú seriós que, normalment, quan estàs a aquests nivells, aquestes coses es perden. I en Woody és una màquina de fer cinema. No hi ha ningú que pugui fer una pel·lícula cada any; però quan treballes i veus com ho té muntat..., més enllà de reconèixer que és un geni, té un component industrial molt fort al seu voltant per poder crear productes d'aquest tipus. Aquí no hi ha ningú que ho pugui fer. Però al final de tot això hi ha la paraula "ambició". Crec que és el que ens falta com a país i com a sector; com sempre, anem fent la viu-viu i qui dia passa any empeny.

- *Quin consell donaries als joves productors?*

Que tinguin ambició, però tampoc no em veig massa donant consells. Ni els meus fills em fan cas.

